Ե 7165 1898 ՄԱՐՏ 14 ՇՈՒՐԱՆ ԻՐԹԷՈՒ — 39ԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ١٣١٥ — ՋԻԼԳԱՏԻ ٤ — Ե 7165

40 ԹՎԱՐՈՒ

Մանզումայի Էֆքիար

40 ԹՎԱՐՈՒ

Տարեկան բաժանորդագին ... 60 մաշ.
Եռամսեայ բաժանորդագին ... 60 »
Միայն մի թերթի համար ... 60 »

Սեփականատեր Գ. ՓԱՆԵՍԵԱՆ
Մեծապատիւ Գլխաւոր խմբագիր՝ Գ. Ալեքսանեան
Գիշլի Գլխաւոր Ճանապարհ 117

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Chichli, Grand'Rue de Kiathané N: 117

مطبعه وادارەخانەسی
شیشلیده کاغدخانه جاده‌سنده واقع ١١٧
نومرولی محله

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قزه‌بت یانوسیان

ՐԵՃԱՂԸՐՄԸՋ ԻՋԻՆ ՐԵՃԱ

Ցէօրթ այտան պէրու հէվան հէր նիւսխէմիզտէ հալը սէֆիլանէմիզի պէեան իլէ, հէր նէ նամ իլէ օլուր իսէ օլսուն զազէթամըզը օգուեան զաթլարը՝ մաթլուպուժուզու պիր ան էվվել լութֆէն իրսալէ հիմմէթլերինի ըճա իթմիշ օլտուղուժուզ հալտէ, հստատէն գիեատէ է. սէֆ վէ թէաճճիւպ իտէրէք սէօյլէրիզ քի, եիւզատ պիր տերէճէ պիլէ թէեսսիրինի կէօրէմէմիշիզ տիր։ Իմամ, պու խուսուստա էյիմիզտէն պիր շէյ կէլէմէեէճէկինատէն, վէ պունատան գիեատէ պիր չարէ տիւշինէմէտիկիմիզտէն, զազէթամըզը ջգուեան զաթլարը էվվէլա մէգքիւր ըճալարըմըզը պիր տէֆտահա օգումալարը՝ վէ էկէր մաթլուպուժուզ վար իսէ իրսալէ հիմմէթլերինի, վէ էկէր եօղ իսէ ավֆ իտերէք սահիր ինսաֆսըզլըգ իտէնլերէ նասիհաթ իլէմէլերինի ըճա իտերիզ։ Զիրա պու հալ ինսանիէթէ տապան տապանա մուղայիր օլտուղունտան, թէքմիլ մէլլէթիմիզին պատիի խարապիէթի օլաճաղը թապիի տիր։ Շէօյլէքի միլլէթիմիզ միւհթաճիրինէ 40 սէնէտէն պէրու ազչօզ խըզմէթ իթմէէ չալըմըշ օլան պիզիմ կիպի պիր ֆէտաքեարըն մաթլուպունու չու հալտէ պիլէ հիչ տէյիլ իսէ, իմատատու իեանէ սրֆաթըյլա հիմմէթ իթմէէն պիր էհալինին՝ սահիր պինլերճէ միւհթաճիրինէ ճիտտի օլարագ իմտատ վէ մուավէնէթ ի. տէճէկինէ ինանմազլըգ միւմքին օլամաեաճաղը պի իշթիպահ տիր։

Պիզ պունլարը եազմահա ուԹանտըղըմըզ հալտէ, ըէք էսէֆ օլունուր քի, լազըմ կէլէնլէր միւթէէսսիր օլմահօրլար։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Բաթրիգ Ամեն. Սրբազան հազրէթլերի՝ սալը կիւնիւ սահթ 10 բատտէլերինտէ ըէֆազաթընտա Բաթրիգխանէ գաբու քէհեասը Տէր Ներսէսեան Տիգրան էֆ. պուլունտուղու հալտէ, մապէյնի Հիւմահեունը Միւլիւքեանէէ ազիմէթ ի. տէրէք, քէրիմէի հազրէթի Շէհրիեարի տէվ. իսմ. Նաիմէ Սուլթան ալիէէթիւշշան հազրէթլերինին տիւեիւնլերինտէն տօլաեը արզը թէպրիքահթ վէ ուպուտիէէթ իթմիշ, վէ պու միւնասիպէթլէ խաքիբահ հազրէթի Բատիշահիէ միլլէթ նամընա թէպրիքի հավի պիր ուպուտիէէթնամէ թազտիմ իլլէմիշ տիր։

Վուգու պուլան տավէթի մախսուսէէ իճապէթէն Բաթրիգ Ամեն. Սրբազան հազրէթլերի՝ էվվէլքի կիւն մապէյնի Հիւմահեունա ազիմէթլէ, տէվ. իսմ. Նաիմէ սուլթան հազրէթլերինին տիւեիւն ըէսմի միւնասիպէթիլէ, էօյլէն վազիֆէ քէշիտէ պուլրուլան գիեաֆէթի Սէնիէէտէ հազրը պուլունմուշ տուր։

Տէրիսաատէթ Բարա վէքիլի Մանսուրեանի՝ ըէֆազաթընտա պիր Ֆրանսըզ բահիպի պուլունտուղու հալտէ, սալը կիւնիւ Բաթրիգխանէէ կիտերէք, Բաթրիգ Ամեն. Սրբազան հազրէթլերիլէ միւլազաթ իթմիշ տիր։

Պու քէրրէ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերինէ թէպլիգ պուլրուլան պիր իրատէի Սէնիէէ մուճիպինճէ, միլլի մէքթէպլէրինատէն միւսթահսա Զինէֆեր շակիրտան ինթիխապ օլունարագ, տէվլէթին պիւեիւք մէքթէպլէրինատէ մէճճանէն թահսիլ իտէճէքլէր տիր։

Պուլկարիսթանտան ազըն ազըն էրմէնի մուհաճիրլէրի Տէրիսաատէթէ ավտէթ իթմէքտէ օլուպ, պունլարտան պուրսատա ֆամիլիա վէ իշ կիւճ սահիպի վէ միւթէպէբէ օլանլարը, էրքէք իսէլէր, քէֆիլլերի ալընըպ սալը վերիլմէքտէ, վէ լաքին գատընլար իլէ չօճուգլար տերհալ խանէլերինէ կէօնտերիլմէքտէ տիրլէր։ Մըսըրա կիթմիշ օլանլարըն տախի բէյ տէր բէյ ավտէթլերինէ պէքլէնիէօր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Նաիմէ սուլթանըն քէթխիւտալըղը՝ իլավէի մէմուրիէթ օլարագ, Շէհիր էմանէթի մէքթուպճուսու Էմրուլլահ էֆ.ենէ իհալէ. Զօրում մուհասէպէճիլիկինէ՝ Արզընի մուհասէպէճիսի Թահիր, վէ Արզընի մուհասէպէճիլիկինէ՝ Զօրում սանճաղը մուհասէպէճիսի Ֆախրի էֆենտիլեր թայինին. Տէրիսաատէթ պիտաեէթ մահքէմէսի Զնճի ճէզատարբէսի բէյոի Նէշէթ պէյ իլէ Տէրիսաատէթ թիճարէթի պահրիէ մահքէմէսի բէյոի Գաբրիէլեան Գաբրիէլ էֆ.ենէ սանիէ միւթէմաիզի. Զիրատթ պանգասը Մուհասէպէ դալէմինտէ միւսթախտեմ Նէճմէտտին պէյ թէրֆիէն սանիէ սընըֆը միւթէմաիզի. Գարա-Հիսարը Շարգի սանճաղը միւթէսարրըֆ մուավինի Նիգօլաքի էֆ.ենէ սալինէ. Տէրիսաատէթ էմնիէէթ Սանտըղը մուհասէպէճիսի էշրէֆ պէյլէ միւտիր մուավինի Թալիլ Հիլմի էֆ.ենէ սալիսէ. վէ ֆիրուխթ մէմուրը Թէվֆիգ վէ վէզնէտար Լեւոն վէ բէհն մէմուրը Ասֆէտ էֆ.ենէ բաղիա բիւթպէ լեռի թէվճիհ. Խազինէի ճէլիլէ հուզոնտ միշավիրլիկի պաշ քեաթիպի Հիւսնի պէյին իւնվանը հուզուզ միշավիրլիկինէ թէպտիլ. Մէճլիսի մէարիֆ աղալըղը՝ մէճլիսի մէղբիւր պաշ քեաթիպի Հագգը պէյ իլավէի մէմուրիէթ օլարագ թէվճիհ. Խարբութ վիլայէթինատ Զարսանճաղ գայմագամլըղը՝ մէքթէպի միլքիէ մէէզունլարընան Խինարէվ Խալիտ էֆ.ենէ թէֆվիզ. Եէնի-Բազար սանճաղը միւթէսարրըֆլըղը՝ Սարթա սանճաղը միւթէսարրըֆլըղընտան Սիւնֆաբլ Մէհմէտ Ալի բաշա հազրէթլերինէ թէվֆիզ պուլրուլմուշ տուր։

Մագամը Սէրասքէրի սըհհիէէ տահիրէսի Վինճի սընրֆ խիւլէֆա սրնտան Բեազիմ պէյ էֆ. Մէքթէպի Թրպպիէէի Շահանէ վէ ուժուրը Թրպպիէէի Միւլքիէէ նէզարէթի թահրիրատ գալէմի պաշ քիթապէթինէ թայինն պուլրուլմուշ տուր։

ՆԸՇԱՆ

Տամատը հազրէթի Շէհրիեարի եավէրանը ճէնապը Բատիշահիտէն միրիլիվա Մէհէմմէտ Բէմալէտտին բաշաեա մուրասսա Նիշանը Մէճի. Մապէյնի Հիւմահեունը Միւլիւքեանէ էճզահանէսինէ մէմուր աթրպպատանրիֆատ բաշաեա Վինճի Օսմանի. Բրէվգա միւթէսարրըֆը Ալի Բիղա՝ բաշաեա Վինճի Մէճիտի. տէվ. իսմ. Նաիմէ Սուլթան հազրէթլերինին իքինճի աղասը Ֆէրիտ աղաեա Յինճի միւթպէտէն Մէճիտի Նիշանը գիւշանլարը.

Տէվ. իսմ. Զէքիրէ Սուլթան հազրէթլերինին տաեէսի Էլատիլ. վէ իսմ. հանըմ Սուլթան հազրէթլերինին գապիլէսի Սաատէթ հանըմլարա Զնճի բիւթպէտէն Շէֆազաթ Նիշանը Հիւմահեունը իհսան պուլրուլմուշ.

ՏԱԽԻԼԻՕՆԷ

ՍԷԼԱՄԼԸԳ ԲԷՍՄԻ ԱԼԻՍԻ

Սէլամլըգ բէսմի ալիսի տիւնքի ճիւմաա կիւնիւ Համիտիէ ճամիի շերիֆինտէ իճրա պուլրուլմուշ, վէ ազիմէթ ու ավտէթի Շահանէտէ սաֆպէսթէյի սելամ ու իհթիրամ օլան ասաքիրի Շահանէ վէ թէպտալի սատրգա գուլլարը թաբաֆընտան

Փատիշահըմ չօգ եաշա՛

տուայի վահիպ իլ էտասը պիւլէնտի ավագ իլէ էֆա գելընմըշ տիր։

—Նաիմէ սուլթան իլէ մապէյն միւշիրի Ղազի Օսման բաշանըն մահտումը՝ եավէրանը Շահանէտէն Բէմալէտտին բաշանըն տիւեիւն շէնլիքլերի իճրասընա չըգան բազար կիւնիւնտէն պաշլանմըշ տիր։ Պու շէնլիքլերին՝ շանը Օսմանիէ լաեըգ օլմասընա տարը իրատէի սէնիէէ շերէֆնատը պուլրուլմուշ տուր։ Բազար կիւնիւ սահթ 6տա Զաթը հազրէթի Բատիշահի՝ սելամլըգ բէսմինէ մախսուս իւնիֆորմալարընը լիլինմիշ օլարագ սերասքերն պիւեիւք սալոնունտա Շէյխ իւլիսլամ իլէ սահիր իւլեմայի քիրամհազրը օլուպ, իճապ իտէն տուալար օգունմուշ վէ թէզահիւատի էօմրու իդպալը հազրէթի Բատիշահի հազգընտա էտիրնէի մէֆրուզէ իլֆա իտիլմիշ տիր։ Պատէհու Զաթը հազրէթի Շէհրիեարի սալոնտան ավտէթ պուեուրմուշլար տըր։ Բեաֆֆէի հազրընա պա իրատէի սէնիէէ գիեաֆէթ քէշիտէ գելընմըշ տըր։— Բազար իրթէսի ագշամը տախի հէյլեէթի սիւֆէրաեա սուրէթի բէսմիէէտէ եըլտըզ սերասքերնտա պիր գիեաֆէթ քէշիտէ պուլրուլուպ, պունտա սատրազամ, մապէյն միւշիրի վէ խարիճիէէ նազրը հազարաթըյլա Պուլկար գաբու քէթխիւտասը, սէֆարէթ միւսթէշարլարը իլէ պաշ թերճէմանլարը, աթաշէ միլիթերլեր վէ մաեէթ վաբօրու գօմանտանլարը հազրը պուլունմուշլար տըր։

Պու գիեաֆէթտէ Զաթը հազրէթի Բատիշահինին գաբշրլարընդա շահզատէկեան վէ սաղ թարաֆլարընտա սէֆիրլերին էն գըտէժլիսի ոլան Ավսթրիա սէֆիրի վէ սոլ թարաֆլարընտա Խնկիլթերրա սէֆիրի վէ տիկէրլերի տէ միւնասիպ վէճճլէ օթուրմուշլար տըր։ Ավսթրիա սէֆիրի՝ ումումի սիւֆէրա նամընա մէվգիեէ միւնասիպ պիր նութգ իրատ իլլէմիշ տիր։

Սալը ագշամ քէշիտէ պուլրուլան գիեաֆէթտէ տախի սատրազամ, սահիր վիւքելա, մապէյն էրքեանը, միւշիրան, վիւզէրատան վէ բիւթպէի պալէա վէ ֆէրիգանտան վէ սահիր բիճալը տէվլէթտէն պազը գէվաթ, Օսմ. պանգասը միւտիրլերի, Տիւեունը ումումիէէ մէճլիսի բէիսի վէ ազալարը, վէ Մ. Զարիֆի վէ Գրէտի Լիոնէ պանգասը միւտիրի հազը պուլունմուշլար տըր։

Պու գիեաֆէթլերտէ մապէյն մուզիգասը լաթիֆ հավալար չալմըշ տըր։

Մէզքիւր տիւեիւն միւնասիպէթիլէ չարշէնպիհ վէ բէնշէնպիհ կիւնիւ Տէրիսաատէթտէ պուլունան զըշլարտա, մէքեաթիպի ասքէրիէէտէ, Սուլթանիէէ, Տարիւշ Նէֆազա վէ Սենաի մէքթէպլերինտէ վէ իմարէթլեր իլէ թէքքելերտէ միւքէմմէլ գիեաֆէթլեր վէրիլմիշ տիր։ Բէնշէնպիհ ագշամ բաթրիգլեր հազարաթընա վէ բուէսսահ բուհանիէէ գիեաֆէթ քէշիտէ իտիլմիշ տիր։

Զաթը հազրէթի Բատիշահի՝ չարշէնպիհ ագշամ՝ Մէրասիմ տահրէսինտէ՝ մապէյն միւշիրի Ղազի Օսման բաշա, մաեէթի Սենիէէ

էրքեանը հայ ազգի Շաքիր բաշա, Թէշրիֆաթը ուժումիեէ նազրը Միւնիր բաշա, սեր գուրէնի հազրէթի Շէհրիեարի Հաճի Ալի պէյ վէ տամատ վէ սեր եավէր Մէհմէտ բաշա հազարաթը վէ սաիր գուրէնա վէ եավէրան հազրը պուլունտուգլարը հալտէ, խարիֆիեէ նազրը թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրինի՝ հուզուրը Շահանէլէրինէ գապուլ պուեուրմուշլար, վէ բաշի միւշաիրլէյհէ էվվէլճէ իհսան պուրուլմուշ օլան Իմթիեազ նիշանը եէտը Հիւմայունլարը յա բաշի միւշաիրլէյհին կէօրիւնէ ասմշլար, վէ հազրէնտա տախի պաշգաճա իլթիֆաթը Սէնիլեէ երդան պուրուլմուշ ժուր։

—Ինկիլթերրա գրալիցաը՝ Նաի մէ սուլթան հազրէթլէրինին իզվանընան ազլաթը, Զաթը հազրէթի Բատիշահիեէ թէպրիքեաթը ալեան իլչէսէնի Տէրիսաատէթ Ինկիլթերրա սէֆիրինի մէմուր իթիկինտէն։ սէֆիրի միւշարիլէյհ շարլէնպիհ կիւնիւ մապէյնի Հիւմայունա ազիմէթլէ, գրալիցա թարաֆընտան ըէսմի թէպրիքի իլֆա իթմիշ տիր։

—Բազար իրթէսի կիւնիւ Ռում բաթրիկհէֆէնտի՝ Լօրօֆէթ պէյ իլէ պերապեր մապէյնի Հիւմայունա պիլազմէ, պաշ քեաթիպ պէյ հազրէթլէրիլե կէօրիշմիշ, վէ ինճրա պուլրուլան տիւեիւն միւնասիպէթիլե Զաթը հազրէթի Բատիշահիեէ արզը թէպրիքեաթ իթմիշ տիր։ Պատէհու բաթրիգ էֆ. Տարիլ Ճէզէեէ կիտերէք, հէր թարաֆը զիեարէթ իլէմիշ տիր։

—Թէհրանա կէնտերիլէն հէյհէթի Մախսուսէ՝ սուրէթի ըէսմիեէտէ Իրան Շահը թարաֆընտան գապուլ օլունարագ, մուբասա Իմթիեազ Քիշանը Շահը միւշարիլէյհէ թէսլիմ իլէմիշլէր տիր։

Հէյհէթի միւշարիլէյհա շէրէֆլէթ օլարագ Շահ հազրէթլէրի թարաֆընտան պիր դիեաֆէթ քէշիտէ օլունարագ, պունտա Իրան վիւքէլանը հազը պուլունմուշլար տիր։

—1895 սէնէսի իհթիեաթ էֆլատը օլուպ, ապրիլ սոնլարընտա սերպէսթ պրաղլաճագ օլան Եունան ասքէրլերի՝ 3 ալ տահա սիլահ ալմըշտա ալըգ օնուլաճագ տիր։

—Մթիքէրրէր աթէշլի Մաուղէր, Լըպէլ վէ եախօտ Մանլիխեր թիւֆէնքլէրինտէն էն էյի սիսթէմի հանկըը օլտուղու՝ պիր Եունան ասքէրիգ օմիսիօնու թարաֆընտան թէտգիգ իտիլմէքտէ իմիշ։

—Եունան իլէ ագտ իտիլէճէք գօնսօլոսլար մուգավէլէսինէ տէ կին գօնսօլոսլարա պէրաթ վէրիլմէեիպ, վալիլէրէ խիթապէն թավսիյէնամէ վէրիլէճէք տիր։ Պուպապտէքի մուխապէրաթա էվվէլքի կիւնտէն պաշլանաճաղը իշիտիլմիշ տիր։

—Նէվրուզի Սուլթանի միւնասիպէթիլէ Իրան սէֆարէթխանէսինէ պաղը ըիճալ իլէ սիֆէրա, Մօնս. Պոնէթթի վէ սաիր զէվաթը միլթէպերէ թէպրիքէ կիթմիշլէր տիր։

—Թուսիատա Գազան Իսլամլարընտան 790 խանէ խալգընը Թիւքքիաեա հիճրէթի իշին մուխապէրէ օլունգէօր։ Պու մուհաճիրլէր պիր զամ ալտան եօլա չըգաճագլար տըր։

—Ռուսիա Զարընը վալիտէսի՝ Հանիա գօնսօլոսու վասըթասըյլա Կիրիտլիլէր իշին 12,000 ֆրգ. կէօնտերմիշ տիր։

—Կիրիտ տատասընտա սէֆալէթէ ուղրաեան խրիսթիեանլար թարաֆընտան վուգու պուլան իսթիտալար իւզերինէ՝ ամիրալլար պունլարա մուավէնէթտէ պուլունմագ իէզրէ Քիսամօ իլէ սաիր թարաֆլարա մէմուրիինի մախսուսէ կէօնտէրմիշլէր տիր։ Ամիրալլարը պուխուսուստա քէնտի տէվլէթլէրինէ ըաբօրթ օլար թագտիմիթտիքլէրի, վէ Ինկիլթերրա վէ Ռուսիատան իեանէլէր ճէլպ իթմէք իւզրէ օլտուգլարը իշիտիլմիշ տիր։

Ինկիլթերրատա վէ Ռուսիատա Կիրիտ միւհթաճիլինի իշին իեանէ թմբլանմաեա պաշլանմըշ տըր։

—Կրօսիասչի նամ Ռուս զըրհլը՝ Բիրէտէն Կիրիտ մուվասլէթ իթմիշ տիր։

—Ավսթրիանը Ֆրանսուա-Ժօզէֆ գրուազէօրիւ՝ պու քէրրէ թամիր իտիլմէք իւզրէ Կիրիտ սուլարընտան Բօլա լիմանընա ավտէթ իթմիշ տիր։ Թամիրաթ խիթամ պուլուբ պուլմազ, մէղքիւբ գրուազէօր՝ եինէ Կիրիտ սուլարընտա աէօնէճէք տիր։ Ավսթրիա-Մաճարիսթան հիւքիւմէթի՝ ասքէրինի վէ սէֆինէլէրինի Կիրիտ ատասընտան կէրի չէքմէք նիյեթինտէ պուլունմամագտա իմիշ։

—Կիրիտատէ խրիսթիեան ասըլարընը՝ էլան Իսլամլարը գօեունլարընը եաղմաեա վէրտիքլէրի, վէ պու կիւնէ տէկին Գանտիա վէ ճիվար Իսլամլարընտան եաղմա իտիլէն գօեունլարը միգտարը 30 պինէ պալիգ օլուպ, էլեէվմ 5000 գօեուն գալմըշ իտուկի՝ Կիրիտաէն Մալիւմաթ զաղէթասընա եաղըլմըշ տըր։

—Եունանիսթան իլէ ագտ օլունաճագ թիճարէթ վէ սէյրի սէֆարին մուահէտէլէրինին մուխապէրաթընա եագընտա պաշլանաճագ տըր։

—Բարիս Օսմ. սէֆիրի՝ Ֆրանսա խարիճլեէ նազրը իլէ ախիրէն պիր միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Պուլկարիսթան հարպիեէ նէզարէթինին ըէսմի զազէթասը օլան Նուվել Միլլթեր նամ զազէթա՝ սոն նիւսխէսինտէ պիր պէեաննամէ նէշր իտէրէք, կիւեա պունտա Պուլկար ասքիրինին հարպ հալինէ գօնուլտուղունա տաիր պազը էճնէպի վէ Պուլկար զազէթալարընը վէրտիկի հավատիսինին ասլ ու էսասը պուլունմատըգը, վէ հէր սէնէ օլտուղու կիպի պու սէնէ տախի գուրա ասքէրի եաղըլմագտա իսէ տէ, պունլարը անճագ կէլճէք սէնէ խըտմէթի ասքէրիեէ պաշլաեաճագլարը պիլտիրիլմիշ. վէ պինաէն ալէյհ Պուլկար հիւքիւմէթինին փէվգելատէ պիր սուրէթտէ գուրա ասքէրի թօրլատըգընա տաիր օլան ըիվաեէթինասլու էսասը օլմատըգը պէեան օլունմուշ տուր։

—Հապսխանէի ուսումի իլէ քեաֆֆէյի հապսխանէլէրինմունթազամ պիր հալէ վազը իշին պա իրատէի սենիեէ մէճլիսի վիւքէլատա իճբարի միւզաքերէ օլունմագտա տըր։ Պիլա հիւքմ մահպուս օլանլար հազընտա թէզգիգաթ իճրասըյլա, գապաճաթլը օլանլարընն մահքէմէեէ կէօնտերիլմէսի, վէ հապս իտիլմէլերինէ լիւզում կէօրիւլմէեէնլէրին սալը վէրիլմէսի գարարկիր օլմուշ տուր։ — Եէտիգուլէտէ պիւեիւք գալէ էօնիւնտէ 30 պին արշըն արաղի իւղերինտէ պիր հապսխանէի ուսումի ինշասընա տաիր թագտիմ գըլընան լահիանը թէտգիգի տախի պիր գօմիսիօնա հէվալէ օլունմուշ տըր։ Հապսխանէլէրին թէմիզլիկի վէ սաիրէ իշին նիզամնամէ թանզիմի իշի տախի, Շուրաի տէվլէթճէ թէշքիլ օլունաճագ պիր գօմիսիօնա հէվալէ իտիլմիշ տիր։

—Հայտար-բաշա էօնիւնտէ լիման վէ բըհթըմ՝ ինշասընա Շուրաի տէվլէթճէ գարար վէրիլմիշ տիր։ Միւզաքէրաթտա Անատօլու տէմիր եօլլարը շիրքէթինին միւտիրի Մ. Հիւկնէն տախի հազրը պուլունմուշ տուր։ Շիրքէթ՝ Հայտար-բաշա իսկէլէսինտէն Ինկիլիզ գազրիսթանընը սոն ուճունա գատար մէճպուրի, վէ Սէլիմիեէ գըշլասը եագընընա գատար իսթեարի օլարագ պիր ըբհթըմ, վէ սէֆինէլէր ինշասընա մախսուս եէրլեր եարաճագ, վէ Հայտարբաշա քէօրֆէզի տէ լիմանա թահվիլ իտիլեճէք տիր։ Ըբհթըմ իւզերինտէ կէօմրիւք վէ սաիրէ պինալարը ինշա գըլընաճագ տըր։ Պուեօլտա թանզիմ իտիլէն չարթնամէլէր, բլանլար վէ սաիր էվրագ Պապը Ալիեէ թագտիմ իտիլեճէք տիր։

—Այտըն տէմիր եօլու շիրքէթի՝ Տինարտան Գարահիսարա գատար պիր խաթթ ինշասը իշին հիւքիւմէթի Սէնիեէտէն իմթիեազ իսթիտա իթմիշ տիր։ Իգթիզա իտէր սէ թէէմինաթ ազչէսի թալեպ իթմեեէճէք տիր։ Պու իսթիտա՝ Պապը Ալիտէն Նաֆիա Նէզարէթինէ իհալէ օլունմուշ տուր։

—Գոսօվա վիլաեէթինէ կէօնտէրիլէն գօմիսիօնը իթթիխազ իթտիկի թէտապիրի հաքիմանէ սաեէսինտէ, Սէլանիք, Մանասթըր վէ Գոսօվա վիլաեէթլէրինտէ ասաիշին պէրքէմալ օլտուղու Տէրիսաատէթտէն Բօլիթիչէ Գօրէսբօնտէնց ղազէթասընա եազըլմըշ տըր։

—Պուլկարիսթան էմարէթինին՝ տէվլէթի մէթպուէսիլէ մէվճուտ օլան հիւսնի միւնասէպաթը ասլը օլմաեան պիր շէքլտէ կէօսթէրմէք իսթէեէն զազէթալարը հավատիսինի գաթիէն վէ ըէսմէն թէէզիպ իլէմէք թասավվուրընտա օլտուղունու Մ. Օրիանթալ եազըեօր։ Իգտամ իսէ, էմարէթին ախիրէն թէէքիտի սըտգ ու խուլուս իլէտիկինի եաղմըշ տըր։

—Սօֆիատա չըգան Իսթօլ զազէթասը՝ Պուլկար էմարէթինին հուպուպաթ իխրաճաթընը մէնն իտէճէկինէ տաիր Վաքնատա չըգան չայեաեը թէզգիպ իտիէօր։

—Ռուսիա պահրիեէ զապիթանընը՝ Ռուսիա իմբէրաթօրիցասը թարաֆընտան իհտա օլունան էլ-պիսէ, եօրկան, չօրապ, գունտուրա վէ սաիրէեի մուհաճիրլէրէ թէվզի իթմէքտէ օլտուգլարը՝ Թըրհալատան Իգդամա եաղըլմըշ տըր։

—Աթինանը սոն զազէթալարը նընն մալիւմաթընա կէօրէ, թազմինաթ իսթիգրազը թահվիլաթընընն բիացակա չըգարըլմասընընն կէճիքմէսի քէյֆիեէթի՝ թէսալիանընն պօշաթըլմասընը կէճիքտիրմէեէ սէպեպ օլմուշ տուր։

—Իզմիր ըօսթա վէ թէլէկրաֆ պաշ միւտիրիեէթինտէ չիմտիեէ գատար 469 բարչա էմանէթ, եանի 68,000 ղրուշ գատար նագտ զալ օլուպ, թահղըգաթա իպթիտար գըլընմըշ տըր։

—Բարիստէ վէֆաթ իտէն Ֆէնէր մէքթէպի միւտիրի Մ. Բալամաս՝ մէզքուր մէքթէպէ 20,000 վէ հէյպէլիտէքի ըուհսան մէքթէպինէ 3000 ֆրանգ վէ քիւթիւպխանէսինի տէ Բարիսին Ռում քիլիսէսինէ թէրք իթմիշ տիր։

—Իթալիա սէֆիրի պիր գաչ կիւնտէն պէրու նամիզաճ օլտուղունան, մապէյն քեաթիպլէրինտէն ճէվատ պէյ՝ իսթիֆաարը խաթըր զըմբընտա իթալիա սէֆարէթխանէսինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Սօֆիատան եազըլտըընա կէօրէ, Պուլկար բէյի վիւքէլասը Սթօյլօֆ էֆ.-ին ահվալը սըհհիեէսի էյիլիկէ եիւղ թութմուշ օլուպ, պիր գաչ կիւնէ գատար մէմուրիեէթինէ պաշլաեաճագ տըր։ Իսթիֆաարը հազընտա տէվրան իտէն չայեալար՝ ասլ ու էսասըզ տըր։

—Տէրիսաատէթ Ֆրանսա սէֆարէթի մապլահաթկիւզարլըընը իլֆա իտէն Ֆրանսանը Թէհրան սէֆիրի ճէտիտի Մ. տը լա Պուլինիէր՝ ախիրէն Սուրիէ թարաֆլարընա ազիմէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ չէհրիմիզէ ավտէթ իթմիշ տիր։ Միւսաիլէյհէ Հինճի ըիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը իհսան պուրուլմուշ տուր։

—Թարապիատաբի Ալմանիա սէֆարէթխանէսինին եազլըգ պինասը թամիր իտիլտիկինէն, սէֆիր պարօն Մարշալ՝ պիր մուշ վարօրուլա Թարապիաեա կիտէրէք, սէֆարիթխանէի կէզմիշ տիր։

—Կալիլէ նամ Ֆրանսըզ զըրհլըը իլե էթրուրիա նամիթալեան զըրհլըը՝ Կիրիտ կիթմէք իւզրէ Իզմիրէն եօլա չըգմըշլար տըր։

—Տէվաիրի ըէսմիեէ իլէ էշխաս արաբընտա թանզիմ օլունաճագ մուգավէլէնամէլէրին նիզամնամէի մախսուսընճա, բուլ ըէսմինէ թապի թուխթուլմալարը լիւզումը Շուրաի Տէվլէթճէ գաբարլաշտըրըլմըշ օլմաղլա, մազպաթասը մագամը Սատատէթէ թագտիմ գըլընտըզը իշիտիլմիշ տիր։

—365 Ամէրիգալը վէ Ալման սէյեահլարը հավիլ պուլունան էլլէր նամ Ալման վարօրու՝ Ագտէնիզ միւթէվէճճիհէն լիմանըմըզտան հարէքէթ իթմիշ տիր։

—Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գանպօն՝ բազար իրթէսի կիւնիւ Շարգ սիւրաթ ջաթարըյլա էվրօբաեա կիթմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ՝ 3 հաֆթապան Տէրիսաատէթէ ավտէթ իտէճէք տիր։ Թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն մապէյնի Հիւմայունա քեաթիպլէրինտէն ճէվատ պէյ վէ խարիճիեէ նէզարէթի թէրճէմանը Սատատտան պէյ հազարաթըյլա Ալմանիա, Ավսթրիա վէ Եունան սէֆիրլէրի, Բարա հազրէթլէրինին Տէրիսաատէթ վէքիլի, Տիւեունը ուսումիեէ տիրքէթօրու գօնթտ'Ամնու վէ զէվաթը սաիրէ Սիրքէճի ըսթասիօնընտա կէօնտէրիեէ կիթմէքշէր տիր։

—Իզմիր սուլարընտա պուլունան Օսմ. պիրինճի ֆիլօսէֆինէլէրինին Սէլանիեէ կիթմէք իւզրէ էմր ալտըգլարընը Իսթամպուլ զազէթասը եաղըեօր։

—Թիճարէթ վէ նաֆիա նէզարէթի հուզուրուպ Միւշավիրլիկինէ Ա.քիֆ պէյ թային օլունմուշ տուր։

—Պա իրատէի Օէնիէէ Հալէպ վիլայէթի տախիլինտէ պուլունան տալեանը խազինէի Մալիէէտէն միւնասիպ պէտել իլէ սաթը ալը-նարագ, հասրլաթընը՝ չօճուղլա-րա մախսուս օլմագ իւզրէ Ֆէրի-քէօյունտէ ինչա իտիլէճէք օլան խասթախանէեէ իրատ իտիլէճէք տիր։

—Պասրատան Գոնիաեա գատար ինչա իտիլմէք՝ վէ Հայտար-բաշա խաթթըյլա պիրլեշտիրիլմէք իւզրէ պիր չըմէնտրֆէր եաբըլմասը՝ Մ. Գոթար թարաֆընտան խաթիտա իտիլմիշ տիր։ Միւմաիլէյհ՝ պու խաթթը ինչասը իշին հիւքիւ-մէթտէն հիչ պիր թէէմինաթ իս-թէմէէճէկինի պէեան իթմիշ, վէ ինչաաթա պաշլամագ իշին պիր սէնէ վատէ իսթէմիշ տիր։

—Էա Հէյ Ցսմանը սէֆիրի Մի-սաք էֆէնտի՝ Հօլանտա գրալիցա-սը թարաֆընտան գանպուլ օլու-նարագ, իթիմատնամէսինի թագ-տիմ իթմիշ, վէ պու սըրատա գը-րալիցա՝ Զաթը հազրէթի Բատի-շահիի մէտհ ու սէնա իլէմիշ տիր։

—Օտուն վէ քէօմիւր եիւզիւն-տէն պու սէնէ շէհրիմիզտէ սը գընթը շէքիլտիկինտէն, պու հալին պիր տահա վուգու պուլմամասը իշին, օտուն վէ քէօմիւր եաբան-լարա հէր տիւրլիւ մուավէնէթ ի-տիլմէսի՝ վէ մէվսիմինտէ շէհրի-միզէ Ցիւնասիպ միդատար օտուն վէ քէօմիւր կէթիրիլմէսինէ Ֆէվգէ-լատէ տիգգաթ իտիլմէսի՝ իրատէի Սէնիէէ իգթիզասընտան պուլուն-մազլէ, Օրման, մէատին վէ գի-րաաթ նէզարէթինէ իգթիզաի հալ իլֆա իտիլմէքտէ տիր։

—Իքմալը Թահսիլ իշին Պէրլինէ կէոնվէրիլէն Զսմանը Թապիպլէ-րինին՝ ասքէրի Թապիպլիկինին ա-մէլիեաթ ճիհէթինէ տանսի իք-մալը մալիսմաթ իթմէք իւզրէ պիր միւտտէթ Ալման օրտուլարընտա պղալունտուրուլաճագլարը իշինթիլ-միշ պիրգ։

—Կէօմրիւք բուսուսը մուգա-պիլինտէ այնէն ալընան էշեա վէ էմթաա՝ ուզուն միւտտէթ սաթըլ-մասեարագ, պազը եէրլէրտէ կէօմ-րիւք անպարլարընտա պիրիքիպ գալմասընտան զարար իլէրի կէլտի-կի անլաշըլարագ, պունատ պէօյ-լէ միւմքին մէրթէպէ այնէն կէօմ-րիւք ալընմասը ճիհէթինէ կիտիլ-մէմէսի, վէ այնէն ալընան էշեա սաթըլամատըգը սուրէթտէ, պու մէսուրիեէթին կէօմրիւք մէմուր-լարընա աիտ պուլունաճագը՝ Բու-սուսմաթ էմանէթինտէն իճապ ի տէնլէրէ պիլտիրիլմիշ տիր։

—Թէքիրտաղընտան Ուզուն-քէօր-րիւեէ վէ պիր չիւպէսինին տէ կէ-լիպոլուեա ուզանթմագ իւզրէ իս-թէնիլէն չըմէնտրֆէր իմթիեազընա տաիր օլան էվրագ՝ պիր իքի կիւնէ Շուրաի տէվլէթէ հէվալէ գելընա-ճագ տըր։

—Ռումելիի՝ Սըրպիա գրա-լընընը մէքթուպունա ճէվապէն եազտըղը նամէտէ, Սըրպ քիլիսէսի հագգընտա հիւքմի էֆքեարը օլ-տուղունու պիլտիրմիշ տիր։

—Դավագ իսկէլէսի մուհիմ պիր մէվզը օլտուղունտան, պահրը Սէ-ֆիտտէն կէլէն վէ Դարատէնիզէ կիթմէքտէ օլան էճնէպի վաբօրլա-րա պագ մագ վէ օրալարընը կէղ մէք իշին իքի մէմուր թային ի-տիլէրէք պիր մուհաֆազա պարա-գասը եարըլմասա պաշլանմըշ տըր։

ՏՕԳՈՒԶ ՔԻՇԻՆԻՆ ԴԱԹԼ ՕԼՈՒՆՄԱՍԸ

Ապտիւլ Գատէր էֆ. նամընտա պիր պատմ՝ 8 նէֆէր աիլէսիյլէ վէ տէնիզ թարիգ իլէ մահէլլի մէմու-րիեէթի օլան վէ Միւնթէֆիդ սան ճաղընը մէրքէզի պուլունան նա-սիրիեէ կիթմէքտէլէր իքէն, մէզ-քիւր պանճագ տախիլինտէ սաֆին Պէնի Էսէտ գապիլէսինտէն պազը էշխաս՝ միւմաիլէյհ Ապտիւլ Գա-տէր էֆ. իլէ ֆամիլեասընը բա-քիպ օլտուղու գաեբդա պիլհիւ-հում, քեաֆֆիեէհինի գաթլու թէ-լէֆ իտիպ, վէ մէզքիւր գաեբդը պամբրարագ վէ իշինտէ պուլու-նան էշեաեր եաղմա իտէրէք ֆի-բար իթմիշլէր տիր։ Գու ֆամի վագբա՝ ալթընը (Պաղատատ) օր-տուի Հիմաեուն մէրքէզիլէ Պաղ-տատա վիլայէթինէ խապէր ալը-մասը իւզերինէ, հէման մէզքիւր սանճագ միւթէսարրըֆլըղյա սա-յիր իճապ իտէնլէրէ՝ պու ֆիիլէ ճիւրէթ իտէնլէրին տէրտէսթլէրի իշին պա թէլէկրաֆ չէտիտ էմրլէր վէրիլմիշ տիր։ Օլ պապատ իճրա գելընան թահգրգաթտան իշպու գաթլու թէլէֆին՝ մէզքիւր գա-պիլէ էֆրատը թարաֆընտան իլգա իտիլտիկի սապիթ օլմաղլա, թահ-գրգաթ պիր տէրէճէ տահա իլէրի կէոթիւրիւլիպ, սահիլ քէնարընա եաղընը պիր մահալտէ 9 ատէտ մագթուլ ինսան նաշը վէ քէմիք-լէրի մէյտանա չըգարըլըպ, վէ գաթլ օլունանլարընը պազը էշեա-սը տախի մէզքիւր գապիլէտէն պազը էշխաս էյինտէ, վէ գաեբդ իշինտէ բարշալանարագ սուլարընը ագընթըսըյլա չաեընը օրդ պիր մա-հալինտէ թօրլանարընը կէօրիւլմիւշ օլտուղունտան, գապիլէնին շէյիր իլէ եանինընընտա պու էշեալարը կէօրիւլէն էշխաս տէրտէսթ իտի-լէրէք Նասիրէեէ կէօթիւրիւլիպ, վէ օրատա իսթինթագ օլունարագ գաթիլլէրին քէնտիլէրի օլտուգլա-րը անլաշըլմըշ տըր։ Պինաէն ալէյհ՝ պունլարընը ըէֆիգլէրի տէ պու-լունտուղու՝ վուգու պուլան իս-թիճվապտան վէ էլտէ իտիլէն է-մարէլէրտէն անլաշըլարագ, անլէ-ին տէ տէրտէսթլէրի իշին լազըմ կէլէնլէրէ չէտիտ էմրլէր վէրիլմիշ տիր։

ԹԻՐԲԻՆ ՎԷ ՍԸՐՊԻԱ

Պէլկրատտան Նաեէ Ֆրաեէ Բրէսէ ղազէթասընա եազըլըկոր։

«Տէվլէթի Ալիէէ իլէ Սըրպիս-թան արասընտաքի միւնասէպաթ չիմտիքի հալտէ ոսն տէրէճէ տու-թանէ օլուպ, հէր իքի հիւքիւմէթ պէրպիրլէրի հագգընտա բէք զի-եատէ տոսթլուգ վէ մուհապպէթ կէօսթէրիլմէքտէ տիր։ Հէնուզ խաթըրլարտա օլտուղու իւզրէ, գրալ Ալէքսանտր՝ պիր չօգ Օս-մանը մէմուրլարընա նիշանլար վիր-տիկի կիպի գրալը միւշարիլէյհ՝ Զաթը հազրէթի Բատիշահի հագ-գընտա մէվճուտ օլան իհթիրամաթ վէ թաազիմաթը ֆէվգէլատէսինէ պիր տելիլ օլմագ իւզրէ քէնտի եավէրլէրինտէն դայմագամ Լագար Բէթրովիչի Տէրիսաատէթ Սըրպիս թան սէֆարէթինէ աթաշէ միլի-թէր թայեին իթմիշ տիր։

«Եէգընտա ագար մէմուլ օլան տէվլէթի Ալիէէ իլէ Սըրպիս արա-սընտա թիճարէթ ահտանամէսի տա-խի՝ հէր իքի տէվլէթ պէյնինտէ ճարի օլան միւնասէպաթը տոսթ-թանէեէ պիւեիւք պիր տէլիլ թէշ-քիլ իտէճէք տիր։»

Սըրպիա բէիսի վիւքելասը Մ. Վլատան կէօրլէվիչ՝ տէվլէթի Ալի-էէ իլէ Սըրպիա պէյնինտէ ագա իտիլէճէք թիճարէթ ահտանամէսի իշին ինթիխապ օլունան մուրախ-խասլարը՝ կէչէնտէ հուզուրընա գապուլ իտէրէք, վէ միւմաիլէյ-հիւմ եազընտա Տէրիսաատէթէ կէլէճէքլէր տիր։ Տէրիսաատէթ Սըրպիա սէֆիրի տախի իշպու միւ-զաքէրաթա իշթիրաք իտէճէք տիր։

ԼԻՏԻ ՎԱԲՕՐՈՒ

Ամանս Ֆուրնիէէնին ալաֆ. մարտ 20 թարիխիլէ Բարիստէն ալտըղը պիր թէլէկրաֆտա տիեօր քի,

«Մարսիլիատան վուգու պուլան իշարա կէօրէ, շէհրի մէզքիշրտէ Բաքէ գումբանիասընա մէնսուպ Լիտի վաբօրու հագգընտա պիւ-եիւք պիր էնտիշէ հիւքմ իթմէք-տէ տիր։ Իշպու վաբօր՝ մարտըն Յիւնտէ Տէրիսաատէթտէն Մար-սիլիաեա միւթէվէճճիհէն հարէ-քէթ իտէրէք, վէ օկիւնտէն պէ-րու մէզքիւր վաբօրա տաիր հիչ պիր մալիւմաթ ալընանամըշ տըր։»

Շէհրիմիզտէ՝ մէզքիւր Լիտի վա-բօրունուն դայպ օլտուղունա տաիր չըգան հավատիս՝ եալընըղ պահ-րիեէ վէ թիճարէթէ մէնսուպ օ-լանլար իշին տէյիլ, իլա պիր չօգ ֆամիլեալարը մէրագա տիւշիւր-միշ տիր։ Լիտի վաբօրու՝ մարտըն կիւնտէ միւխթէլիֆ էշեաի համիլ պուլունտուղու վէ իշինտէ Մարսիլեաեա կիտէճէք վէ 18 եօլ-ճու օլտուղու հալտէ շէհրիմիզտէն հարէքէթ իթմիշ իտի։ Լիտի վա-բօրու՝ հիչ պիր իսկէլէեէ ուզրա-մաեաճաղը իշին մարտըն 10ունճու կիւնիւ Մարսիլեաեա եէթիշմէսի իգթիզա իտէր իտի։ Հալպուքի, մէզքիւր վաբօրուն ազիմէթինտէն 16 կիւն կէչտիկի հալտէ Բաքէ գումբանիասընընը Մարսիլեատա պուլունան աճէնթէսի՝ Պահրը Սէ-ֆիտ լիմանլարընը պիր խայլիսինէ թէլէկրաֆլար կէօնտէրտիկի հալ-աէ, մէզքիւր վաբօր հագգընտա պիր մալիւմաթ ալընամամըշ տըր։ Տէրիսաատէթ իլէ Մարսիլեա ա-րասընտա իշլեեէն վաբօր գաբ-թանլարը՝ վուգու պուլան սիւալ իւզերինէ, մէզքիւր Լիտի վաբօրու-նու հիչ պիր եէրտէ բասթ կէլմէ-տիքլէրինի պէեան իթմիշլէր տիր։ Նօլճուլար իշինտէ Պէյօղլու միւ-թէպէր ֆամիլեալարընա մէնսուպ զեվաթ պուլունմագտա տըր։ Լիտի վաբօրու՝ գարթան Բօնուն գօ-մանտասը ալթընտա օլուպ, թայ-ֆասը 32 քիշիտէն իպարէթ իմիշ։

Մէզքիւր վաբօր՝ էվվելճէ Քինինկ Լինի իսմինտէ Ալման գումբանիա-սընա աիտ օլարագ, Համպուրկ իլէ Զին լիմանլարը արասընտա իշլեր իմիշ։ Բաքէ գումբանիասը՝ մէզ-քիւր վաբօրու 6 այ էվվել սաթը-ալմըշ տըր։

ԲՈՂՈՔ

Կը լսենք թէ մէկ քանի տիկ-նայք և օրիորդք գեղցիկ սեռին վերաբերեալ Ծաղիկի մէջ հրատա-րակեալ երգիծականն յօդուածնե-րուն դէմ բողոքագիր մը պատ-րաստած տուն տուն շրջելով ստո-րագրութիւն ժողված են։ Տիկին-ներուն պարագլուխը, Ֆարֆարա Վէրօն, ստորագրողաց անունքն սկսաւ կարդալ իրեն յատուկ քաղցր ձայնովն։

Ֆարֆարա Վէրօն, Պուրատա քմ
Մինի մինի փուփուլ, Իլք ագշամ-տան կէլտի։
Էմալը Դաթին Պուրատա.
Բօքէթ Սէրէնա Պուրատա.
Դամսըզ Բէճինա Պուրատա.
Մաթապճը Զիչիլ Թուալէթի-նի պիթիրտիկի կիպի կէլէճէք։
Պիւլպիւլ Ֆիբրիկ Պուրատա.
Զալը գուշու Էֆիմի Պուրատա.
Ամուռէօ Բոլինա Պուրատա.
Տիրպազ Սօֆի Պուրատա.
Սակըսըզ Մարի Հրամմէ շէ-քէր Ֆամէ, ճարօ-նէնի չըգար վեր հրամմէ։
Բոբլ Ինէսի Ֆիլոմէն Պուրատա.
Աղբրպաշ Մարիձա Պուրատա.
Սոֆիտէիուն Ուսկուվ Գալապա-ՀԸԳ չՕԳ տուր տէյու սայ-կը իթմիշ կէլմէմիշ։
Ինատճը Աննիձա Պուրատա.
Ֆրըլտագճը Էօժէնի Մատմազէլ ժը սիւի բրէգան։
Քլոքանճ Մաթիլտ Օ թէ վօթը շարօ է մօնթէ։
Խըեանէթ Թագուկ Պուրատա.
Շագանը Մաննիկ Պուրատա.
Գըրդ եալան Անթուա-նէթ Պուրատա.
Տիւպարաճը Հորսի Զամաշըրը-նը պիթիրտիկի կիպի կէլէճէք։
Էտալը Վէրժին Պուրատա.
Զիֆթէլի Բօզիկ Պուրատա.
Վէլվէլէճի Լուցիդա Պուրատա.

Ֆարֆարա Վէրօնը բողոքագրին ստորագրութիւնները կարդալէն վերջը հետեւեալ ատենաբանու-թիւնը ըրաւ։

Մատամլար վէ Մատմազէլլէր, մալիւմիւնիւզ տիւր քի Ծաղիկին եազարդլարը պիզէ գարշը ալգըրը սոյ սէճէրէլի շէյլէր՝ օլտուղունտան պու կիւն պուրատա թօրլան-մամըզըն ասըլ սէպէպի պիր բրո-թէսթօ իմզալաեըդ սանֆասօնճա քէնտինէ եօլլամագ տըր։ Քանճա-նըմ 6 այ տըր։ Հանկը ղազէթա-ընը էլինէ ալըրսան եիւրէյին օր-նաեօր, չարկամըզըն եիւքսէքլի-կինտէն, սըգը սըգը ֆիրտանլա-ըբմըզտան պահս էտէր։ Գըզգար-տաշ նէ՞ վերմիշ, պիզտէն ալամա-եօր, հանկը պիրինի խաթրըմա սագլաեըմ, պալօեա գաչտըզմըզ-ը՝ եազմամըշ մը ըտը, արըմտան եէրին տիպինէ կէշտիմ, նէ իսէ իսիմ վերմէմիշ, սուաբէլէրտէ էյ-լէնտիյիմիզի, վալիտէմիզէ իթաաթ-սըզլըղըմըզը, վէլ հասըլը պունուն էլինտէն գուրթուլմագ իշին պու եօլտան պայգա չարէ եօգ տուր։

Մինիմինի Բուբուլ սէօզ սէնին տիր, պիրի լազըմքի քէնտի ֆի-կուրալարընը մալթապա ալսըն։

—Պագ տիլպաղ Սօֆի նէ տէ-եօր։ մատամքի երքէքլէր պիզիմ չարգամըզա վէ ֆիստանլարըմըզա կուսթօսուզ տըր տէեօրլար, պիզ-տէ պունտան սօնրա հիչ պիր ֆէս-լի իլէ սէլամ սապահ իթմէեէլիմ՝ նէ տէրսինիզ։

— Էտալը Դաթին, էյի սէօյլէ-եօրսուն ամա պիզէ ագըլ վէրէ. ճէք օլանլար՝ բէք բէք իքի թանէ գըսըբուռիկ չարգալը էրքէք օլա-ճագ, թէմիզ չարգալըլարը պիզէ՞ մի վէրիրլէր։

— Քա ճանըմ կէնէ լագրըրքը թէլլալա վէրմէէին, պէնիմ, սէ-նին, չունուն ալէսսէվիեէ ալա-ճագլարըմըզ ֆէսլի տիրլէր։ զահէր զազէթատա չարգամը մալթապա ալմըշլար տէյի պէնիմքինի պրա-գաճաղըմ, հիչ պէօյլէ կիւլէճէք չէյ օլուր։

— Օնլարըն կիյտիքլէրի բուպա-լարը ատա մալթապա ալմալը։ Օ տէյիլ ամա էվրօբատա սըգը ֆիս-տան պարիթ մի օլմուշ, կէչէնագ-չամ Միքէ տէեօրտու։

— Պէն տէ էօյլէ տուլյուրում, ա-ման թօհաֆսըն սէնտէ, իշիմիզէ պաղալըմ. քա կիթտիքճէ գու-ռուեօրում չու Մաղիկէ, ասըլ եա-ղըլաճագ չէյ էրքէքլէրին կիյ-տիքլէրի գըրա պօնժուրլար տըր. 60—80 եաշընտա մէքթէպ չօճուգ-լարը տըրլար։

— Քա տուր տուր, էյի խաթ-ըրմա կէլտի պիզիմ բուտրա սիւ-սիմիզիւ մալթապա ալմաեօրլար մը, էրքէքլէրին տէ պաղրլարը սաչ վէ պընէրգլարընա պօեա սիւրէրլէր տէ գալաֆաթ... չէվիրմէզլէր... Էյ տօղրուսու բէք գուգլաեա տէօնէրլէր, սալքի օ պիզտէ տէ վար ամա, օ գատար պէլլի տեեիր։

— Քօքէթ Զէրէնա. Պէնտէ տէ-ռիմ քի, Մաղիկ՝ էրքէքլէրին իշկիլի հալլէրինի եաղսըն։

— Օ չէյ չիմտի պիզտէ տէ տէր-քեաբ օլաու։

— Աման չու լաֆը գաբաեըն սը-նըրլարըմա տօգունուեօր։

— Պիզիմ չիմտի բուպա լագըր-տըսընտան իշկի լագըրտըսընը աչ-մալը՝ պիշիմսիզ տիր. պիզիմ էֆ-քեալըրմըզ՝ չու Մաղիկ զազէթասը-նա բրօթէսթօմուզու կէօնտէ-իպ պիր տահա պիզիմալէյհիմիզէ պիր չէյ եազմամասընտան իպաբէթ տիր. ֆագաթ չտեէթ եինէ տիյնէմէեիպ եազաճագ օլուր իսէ, նէ՞ եօլտա հարէքէթ իտէճէեիզ։

— Քօքէթ Զէրէնա բէք բուսու-մունտա սէօյլէտի։

— Քա վույ... պաք պաշըմա կէլէնէ։

— Նէ՞ օլտուն սաֆտէրուն Ուսկուկ։

— Պուրաեա կէլիրքէն եօլտա բա-բա քէօէմի տիչիրտիմ. ամա պէնտէ տուեաեօրտումքի, իսթիմատ պիր էքսիքլիք վար։

— Էյ նէ օլուր հիրէյինի օր-նաթմա խենդ. ճանըն սաղ օլուն, պէլքի տէ էվտէ ունութատուն։

— Բարասըս տիչարը չըզմագ ա-տէթ տիր զահէր, վա՞խ վա՞խ վա՞խ տահա եէնի տէօրթ մէճիտիեէեէ ալմըշ ըտրմ բօրթմօնէմի։

Ներկայից մեծագոյն մասը իրենց ուշադրութիւնը դարձուցած ըլ-լալով Սաֆտէրուն Ուսկուհիի կո-ղուսած բօրթմօնէին վրայ ընդար-ձակօրէն խօսեցան և մխիթարա-կաններ ներբողեցին. ժամանակն ալ անցած ըլլալով որոշեցին ուրիշ օրուան թողուլ բողոքագրին մեզ մատուցումն որ աւելորդ է ըսել թէ բերելուն պէս նոյնութեամբ պիտի հրատարակեմ։ (Մաղիկ)

ԽՍԻՐԽԱՐՑԵԼ

Լօնտրատան եազըլտըղընա կէօ-բէ, Իրան հիւքիւմէթինին ագտ իթմէք իսթէտիկի իսթիգրազ մաա-մէլաթը հէնուզ խիթամ պուլմա-մըշ տըր։ Պու իսթիգրազա տաիր էվրօբա պանգալարը թարաֆընտան վէրիլէն լահիալար՝ թէհրանտա թէտգիգ իտիլիեօր։ Ինկ. դա-զէթալարընընը պէեանընա կէօրէ, Իրան Շահը՝ շըմէնտրֆէր, եօլ վէ քէօբրիլէր ինչասը իչին էվրօբա-տան միւգթէտիր միւհէնտիսլէր վէ սաիր մէմուրլար ճէլպի զըմընընտա իճագ իտէնլէրէ էմրլէր վէրիմիչ տիր։

Օֆֆիատան ալաֆ. մարտ 20 թա-բիխիլէ իչար իտիլմիչ տիր։

«Վարշավիատաքի խասսա հիւսար սիւարի ալաեը Գիւնճիւ պէօլիկիւ գօմանտանը եիւզպաշը Մ. Ժիւլ Էլէց՝ պիր գաչ կիւնտէն պէրու պուրատա պուլունուեօր։ Միւմաի-լէյհ՝ եազընտա մէմուրիէթի մախ-սուսէ իլէ Ամինաեա կիտէճէք տիր։»

Բօմատաքի Թրիպիւնա վէ Իթա-լիա զազէթալարընընը պէեանընա կէօրէ, Գրիսբի մատատէսինին թահ-գըզընա մէմուր Բարլամէնթօ գո-միսիօնունընը բարօրթօսընտա՝ Մ. Գրիսբինին մէսուլիեէթի թէպէյ-եիւն իթմէեիպ, մէսուլիեէթի բո-լիթիգիեէսի թէպէյեիւն իթմիչ տիր։ Մէգըիւբ գօմիսիօնընը Մէճլի-սի մէպուսանընը՝ Մ. Դրիսբիի ալ-ենէն թաալեիպ վէ թէէտիպ իթ-մէսինի թէքլիֆ իլլէմիչ տիր։

Կէչէն սէնէ պաղը Իթալեան թա-լեպէսի՝ Ալման տարիւլֆինունալա-ըընը զիեարէթ իթմիչ օլտուգլա-ըընան, պու սէնէ տախի 100 գա-տար Ալման թալեպէսի՝ իեատէի զիեարէթ իթմէք իւզրէ Իթալիա-եա ադիմէթ իտէրէք, եվվելյա ճէ-նօվա վէ Նարօլի չէհիրլէրինի զի-եարէթ իթտիքտէն սօնրա, Բօմա-եա մուվասալէթ իթմիշլէր տիր։

Իթալիան թալեպէսի՝ միւմաի-լէյհիւմիւ չըմէնտրֆէր ըսթասիօ-նունընա «եաչասը Իթալիա, եա-չասը Ալմանիա» նիտալէրի իլէ գագուլ իտիլմիշլէր տիր։ Բօմա տարիւլֆինունը՝ պիւեիւք Ալման պայրաղընը չէքմիչ տիր։

Բարա հազրէթլէրի՝ Ադսամի Շարգ գաթօլիքլէրինին հիմաեէսի Ալմա-նիաեա կէչմէսինէ բաղը օլմաեօր, զիրա պու եիւզտէն Ֆրանսաեա խալէլ կէլմիշ տիր։

Ֆրանսա՝ Գուանկ-Թունկ նամ նիմ ատա իւզէրինատ քեաին Լէ-Զաուեու իշղալ իթմէք նիեէթին-տէ օլուպ, մէզքիւր լիմանը Ֆրան-սըզ տօնանմասընընա մէրքէզ իթթի խաղ իտէճէք իմիշ։

Իսբանիանըն թօրբիլ սէֆինէլէ-բինտէն պաղըսը Գանարի ատալա-ըընա, վէ պիր թագըմ տա Գա-տիքստէն Գուպաեա հարէքէթ իթ-միշլէր տիր։

Ճաբօնիա՝ քեաֆֆէի թիւճճար վաբօրլարընը Ճաբօն սուլարընտա էթօրլամագտա տըր։ Պունտան՝ Ճա-բօնըն մուհիմմ վագբալար քէշֆ իթմէքտէ օլտուղու անլաշըլըեօր։

Ռուսիանըն՝ նէ՛ Մանչուրիէ վէ նէ՛ տէ Գօրէա թարաֆընտա քէն-տի արագիսինի թէվսի իթմէք ֆիք-բինտէ օլմատըղընա տաիր Ինկիլ-թէրրաեա թէէմինաթ վիրտիկինի՝ նիմ բէսմի Բօլիթիչէ Գօրէսբօն. տէնց զազէթասը եազմըշ տըր։

Իսբանիա իլէ Ամերիգանըն արա-լարը տիւզէլմէք իւզրէ տիր։ Իս-բանիա էսհաբը իւսթէ զօյմուշ տուր։

Ֆրանսանըն Պրէսթ լիմանը գօ-մանտանը՝ իրատ իտիլէն պիր սի-վալէ ճէվապէն, տօնանմանըն ու-մումէն հազրըլանմագտա օլտու-ղունա տաիր զուհուր իտէն հավա-տիսի թէքզիպ իտէրէք, եալընըզ Շըմալ ֆիլօ տօնանմասընընը պի-բինճի ֆըրգասը թէտարիքեաթըն-ճա թալիմ իճրա իտիլճէկինի պէ-եան իլլէմիշ տիր։

Բարիսատէ շուեու պուլան պիր հավատիսէ կէօրէ, Բարլամէնթօ թաթիլ իտէր իթմէզ, Ֆրանսա տօ-նանմասը՝ Զինտէ Ռուսիա տօնան-մասըյլա պիրլէշճէճէք իմիշ։

Կէչէն հաֆթա Լօնտրատա քէշի-տէ գըլընան պիր զիեաֆէթտէ թի-ճարէթ նազըրը՝ պիր նութգ իրատ իտէրէք, էլան միւզաքէրէ օլունան պիլճիւմլէ իշլէրին պիր սուրէթի տօսթանէտէ թէսվիեէ օլունաճա-ղընա տաիր իւմիտավար օլտուղու-նու. վէ Զին իշլէրինտէն տօլաեը Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին՝ իֆրաթ տէրէճէ թէտպիրլէրէ միւրաճաաթ իթմէքտէն իսէ՝ իշի տօսթանէ պիր սուրէթտէ թէսվիեէ իթմէք ճիհէ-թինտէ պուլունտուղունու պէեան իլլէմիշ տիր։

Վաշինկթօնտան Նիւ-Եօրգա պու քէրրէ պիր գօմիսիօնու մախսուս կէօնտէրիլմիշ, վէ իշպու գօմիսիօն՝ օրատա պիր մէրքէզի իտարէ քիւ-շատ իտէրէք, սէֆինէ սահիպլէրի-նի նէզտինէ տավէթ իտէրէք, վէ մէզքիւր սէֆինէլէրին հարպ սէ-ֆինէսինէ թէպտիլ օլունապիլիր կէմի վէ վաբօրլարընը հինի հա-ճէթտէ պահրիեէ նէզարէթինէ թէրք իլլէմէլէրինի թավսիեէ իմ-միշ տիր։

Շիմտիեէ գատար պու եօլտա 40 ատէտ սէֆինէ գալա իտիլմիշ, վէ էկէր սահիպլէրի մուվաֆֆագաթ իտէրլէր իսէ, մէզքիւր սէֆինէլէր թէֆթիշու թէտգիգ օլունաճագ-լար տըր։

Վաշինկթօն տէօքիւմէնտէսի՝ հիւքիւմէթէ 150 թօր թէսլիմ իթ-մէք իւզրէ քէմալը կէրմի իլէ չա-ըշմագտա տըրլար։

Զըգան ճուամա իրթէսի կիւնիւ, Քէյ-Վէսթէ՝ տէնիզ ալթընտան լաղըմբաթլաթմագ իւզրէ 67 թօր-բիլ վիրուա իթմիշ տիր։

Ալմանիանըն Մէց չէհրինտէ Զուի-ցերիալը հէյքէլթրաշ Մ. Սթէյն-լէյն իլէ եօլճու Մ. Ֆիւսար տը Քէնլէօ՝ ճասուսլուգլա թէվգրֆ ի-տիլմիշլէր, վէ պունլարըն իզա-մէթկեահլարը թէհարրի իտիլտիք-տէ, պիր թագըմ շիւպհէլի էվ-բագ զուհուր իթմիշ տիր։

Ասնիեէրտէ պիր օթէլտէ՝ Ֆրիտ-րիխ Հան նամընտա պիր ատէմ թէվզրֆ իտիլմիշ տիր։ Մէրգում՝ քէնտիսինին Զիւրիխ չէհրի էվլաք սահիպլէրինտէն կէօսթէրիպ, տի-կէր պիր կէնճ իլէ մէգթիբ օթէլ-տէ պիր չօգ ալտան պէրու օթուր մաղտա իմիշ։ Զապրթանընն իճրա իթտիկի թահզրգաթ նէթիճէսի օլարագ, մէվզուֆ Հան 60 եաշընտա պիր Բրուսիալը զապիթ օլուպ, սախթէ նամա Բարիստէ իգամէթ իտէրէք, միւթէմատիէն Բարիս ճի-վարընը կէզէր, վէ իսթիհքեամլա-ը մուալեէնէ իտեր իմիշ։ Հան իս-մինին սախթէ օլտուղու անլաշըլ-տըղը կիպի, իգամէթկեահընտա պիր թագըմ էվրագ պուլունտու-ղունտան, մէրգում ճասուսլուգլա իթհամ իտիլէրէք թահթը իսթին-թագա ալընմըշ տըր։

Ավսթրիանըն Վիլիցգա չէհրին-տէ, կէչէնտէ եէհուտիլէր սինակո-կատա իքէն, 300 քիչի իւզէրլերի-նէ հիւճումլէ, պիր պուչուգ սաաթ մուհասէրէ իթմիշլէր, վէ ճամլարը թաշլամըշլար տըր։

Հինտիսթանտա Պարա օվասընտա ինկ. ասաքիրիլէ ասըլար պէյնին-տէ պիր միւսատէմէ վուգու պու-լուպ, պիր ինկ. զապիթի եարա-լանմըշ տըր։

ԲԱՐԻՍՏԷ ՊԻՐ ՏԱՃԻԱ

Բարիսին Եունտի սոգաղընտա քեաին օթէլլերտէն պիրինէ, եա-ընտա Մարթ Տիւրան նամընտա կէնճ պիր գըզ պուլունտուղու հա-տէ Բօլ իսմինտէ պիր տելիգանլը կէլէրէք 30 ֆրանգ այլըգլա պիր-օտա քիրալար։ Օ ադշամը թէաթ-րօեա կիտիպ պիր ագ էյլէնտիք-տէն սօնրա, կիճէ եարբսընտա օ-թէլէ ավտէթ իտէրէք, թաամլա-ըընը իթտիքտէն սօնրա բէֆիգէ-սիլլէ պիրլիքտէ օտալարընա չէ-քիլմիշլէր իտի։

Օտատա կէնճ գըզ պիր մէքթուպ եազարագ մասանընը իւզէրինէ պը-ըագտըգտան սօնրա, Բօլ համիլ օլտուղու ըէվոլվէր իլէ մէգպուրէյի անլընընը օրթասընտան վուրարագ եէրէ սէրմիշ, վէ սօնրա տախի քէնտի՝ մէգպուրէնին սաղ թարա-ֆընտա տօղրու ուզանըպ գուլագ թօղունա պիր գուրշուն սըգարագ թէլէֆի նէֆս իթմիշ տիր։

Իրթէսի կիւն էօյլէն վագթը պունլարըն օտալարընտան տիշարը չըգմամալարը՝ օթել սահիպինին նազարը տիգգաթընը հէլպ իտէ-րէք, քէյֆիեէթի օրանընը զապը-թասընա խապեր վիրէրէք, օտա գաբուսու աշտըբըլտըգտա, իքիսի-նին տախի պիրուհ օլարագ եէրտէ եաթմագտա օլտուղու կէօրիլ-միւշ, վէ կէնճ գըզընը պրագմըշ օլ-տուղու մէքթուպ աչըլարագ միւն-տէրիճաթը՝ «հաեաթտան օսանտը-մ, պէն՝ սէվկիւլիւմ իլէ պէրա-պէր թէլէֆի նէֆս իտեօրում. սէվկիւլիւմ՝ էվվելա պէնի վէ սօն-րա տախի քէնտիսինի եօլտիւրէ-ճէք, վէ ալէմի պագատա հէր ի-քիմիզ ատ նաիլի սաատէթ օլաճա-ղըզ» սէօզլէրինատէն իպարէթ օլ-տուղու կէօրիլմէսիլէ, պունլարընը աչգ ու սէֆալէթ նէթիճէսի օլա-րագ թէլէֆի նէֆս իտէնլէր կի-բուհինէ պիրլէշտիքլէրի անլաշըլմըշ տըր։